

EKSPRESJA PLASTYCZNA JAKO ŚRODEK WYRAŻANIA EMOCJI PRZEZ UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI W MŁODSZYM WIEKU SZKOLNYM

Streszczenie

Ekspresja plastyczna stanowi jedną z najważniejszych form działalności dziecka. Jest spowodowana jego wewnętrzną potrzebą, ma charakter odkrywczy i odznacza się oryginalnością oraz nowością wypowiedzi dziecięcych. Ekspresja jest uzewnętrznianiem różnych emocji, a te w życiu każdego człowieka odgrywają bardzo istotną rolę. Każdy przeżywa swoje sukcesy i porażki w zupełnie inny sposób. Istotnym elementem emocjonalnego życia człowieka jest umiejętne rozpoznawanie emocji i uczuć, nazywanie ich i konstruktywne wyrażanie, czyli w sposób, który społecznie jest akceptowalny, bez urażania innych i zniechęcania do siebie. Niewłaściwe środowisko wychowawcze sprzyja pojawianiu się emocji o negatywnym zabarwieniu. Dla właściwego rozwoju emocjonalnego niezbędna jest równowaga pomiędzy emocjami o zabarwieniu pozytywnym i negatywnym. Do „czynników” stymulujących ekspresję twórczą należy zaliczyć m.in. osobę nauczyciela. Nauczyciel powinien szanować dziecięcą spontaniczność i czuwać nad tym, aby ekspresja twórcza nie była blokowana. Powinien również być świadomy swojej odpowiedzialności za tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju, stosując takie metody i formy pracy z dzieckiem, które pozwalają mu na odkrywcze, indywidualne i twórcze działania. Ekspresja plastyczna jako przejaw funkcjonowania dziecka jest jednym ze sposobów poznawania wychowanka, zaś poszukiwanie sposobów poznawania dziecka jest jednym z zasadniczych wyzwań współczesnej pedagogiki wczesnoszkolnej, zwłaszcza kiedy podejmowane są kwestie wspierania rozwoju najmłodszych dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Celem tej rozprawy doktorskiej jest przedstawienie propozycji niwelowania zachowań niepożądanych społecznie oraz zaburzeń emocjonalnych u uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi poprzez eksperymentalny program z wykorzystaniem funkcji terapeutycznej ekspresji plastycznej oraz jego weryfikacja badawcza.

Słowa kluczowe: młodszy wiek szkolny, ekspresja plastyczna, emocje, uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, naturalny eksperyment pedagogiczny.